

לא תעמד עליך רעך (ויקרא יט, טז)

מקרי הרצח בחברה הישראלית הגיעו לממדים בלתי נתפסים. הרוב המכריע של הקורבנות הם מקרב החברה הערבית בישראל אך הפגיעה היא בחברה הישראלית כולה. אחרי למעלה מ-250 נרצחים בשנת 2025, בשבוע הראשון של שנת 2026 נרצחו 11 אנשים.

כידוע, האלימות בחברה הערבית אינה גזירת גורל, אלא תוצאה של הזנחה, אכיפה סלקטיבית וואקום שלטוני אליו נכנסו ארגוני פשיעה. המשטרה אינה מטפלת בתופעה המחרידה וכך נוצרת מציאות שלא תעלה על הדעת ביישובים יהודיים. שיעור מקרי הרצח המפוענחים בחברה הערבית עומד על 15% בלבד לעומת 65% בחברה היהודית. המסר הוא שחייהם של אזרחים ערבים במדינה שווים פחות מחייהם של יהודים. זהו מסר שאסור לקבל במדינה יהודית ודמוקרטית.

מדובר בתופעה מזעזעת שאסור להשלים עמה. המסורת היהודית מקדשת את חיוו של כל אדם בבחינת "חביב אדם שנברא בצלם" מלמדת אותנו שכל המאבד נפש אחת, מעלים עליו כאילו איבד עולם מלא; וכל המקיים נפש אחת, מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא" (סנהדרין ד, ה). היא גם מלמדת אותנו שחובתנו להיות ערבים לחיוו של כל אדם, וכשאין אנו עושים זאת אנו עוברים על מצוות "לא תעמוד על דם רעך" (ויקרא יט טז) ואומר על כך הרמב"ם: "כל היכול להציל ולא הציל עובר על 'לא תעמד על דם רעך'. וכן הרוצה את חברו טובע בים. או לסטים באים עליו. או חיה רעה באה עליו. ויכול להצילו הוא בעצמו. או שישכר אחרים להצילו ולא הצילו... וכל פיוצא בדברים אלו. העושה אותם עובר על לא תעמד על דם רעך: (רמב"ם, הלכות רוצח ושמירת הנפש א: כ). מפרשת עגלה ערופה אנו למדים על חובת ההנהגה ליטול אחריות על דם הנרצחים, וגם על חובת המחאה: "כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה – נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו – נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו – נתפס על כל העולם כולו." (שבת נד, ב):

הממשלה בכללותה והמשרד לביטחון לאומי בפרט מחויבים להגן על כל אזרחי המדינה, ללא הבדל דת, לאום או גזע. אכן, מדובר בסוגיה מורכבת אך בהינתן רצון ומחויבות לשלום של אזרחי המדינה הערבים – היא ניתנת לפתרון. הראיה – הירידה הדרמטית במספר מקרי הרצח בתקופת כהונתה של הממשלה הקודמת שהציבה את הנושא בראש סדר העדיפות וגיבשה תכנית חירום לאומית רב שנתית בשם "מסלול בטוח".

אנו קוראים לממשלת ישראל להציב את הטיפול בפשיעה בחברה הערבית בראש סדר העדיפות, להקצות משאבים מספקים לטיפול בה ולגבש באופן מיידי תכנית אפקטיבית לטיפול בתופעה, תוך שיח עם הנהגת הציבור הערבי.